

DERMATOLOGIE IN BEELD

Steenvisverwonding

A.D. Vredenburg¹, M.J.M. de Rooij²

¹ Aios dermatologie, afdeling Dermatologie, MUMC, Maastricht

² Dermatoloog, afdeling Dermatologie, VieCuri MC, Venlo

Correspondentieadres:

Astrid Vredenburg

E-mail: Astrid.Vredenburg@mumc.nl

Een 37-jarige man presenteerde zich met klachten van een pijnlijke, gezwollen rechtervoet en een griepig gevoel. De klachten waren drie dagen geleden begonnen toen hij op Curaçao bij het zwemmen op een steenvis had gestapt. Acute maatregelen waren direct ter plaatse genomen door de voet met heet water te spoelen.

Bij lichamenlijk onderzoek werd pitting oedeem van rechteronderbeen en -voet gezien, pijnlijk bij aanraking (figuur 1). De plantaire zijde van de voet vertoonde een drietal gaatjes zonder corpus alienum. Tevens was enige vesikelvorming zichtbaar (figuur 2).

Een trombosebeen werd met echografisch onderzoek uitgesloten. Behandeling met clobetasol crème en compressief verband werd gestart. Ter pijnreductie werd 3 dd 500 mg paracetamol geadviseerd. Na vier dagen had patiënt geen klachten meer. Na zes weken kon ook compressietherapie worden gestaakt.

De steenvis (*Synanceia spp.*) is genoemd naar zijn camouflage die op stenen en rotsen lijkt en heeft scherpe stekels op zijn dorsale vin die gifklieren bevatten (figuur 3). Bij verticale druk geven de klieren gif af. Meestal gebeurt dit doordat mensen aan of op het strand per ongeluk op de steenvis gaan staan. Het gif uit de stekels veroorzaakt een toename in de vasculaire permeabiliteit en werkt neuro- en myotoxic. De punten van de stekels kunnen afbreken en in de huid achterblijven. Hierdoor kunnen pijnlijke abscessen, ulcera en cellulitis ontstaan maar ook lymfoedeem en lymfangitis zijn beschreven. Initiële behandeling bestaat uit het spoelen met heet water (rond 45 °C) en pijnstilling. Het hete water neutraliseert het gif. In ernstiger gevallen kan een tegengif nodig zijn. Behandeling met tetanusprofylaxe wordt geadviseerd omdat *Clostridium tetani* makkelijker kan infecteren via open wonden. Over de meerwaarde van compressietherapie is geen literatuur bekend.

Diagnose

Steenvisverwonding.

Figuur 1. Zwelling van het rechteronderbeen.

Figuur 2. Rechtervoet met vesikelvorming.

Figuur 3. Steenvis (*Synanceia spp.*) (bron: Wikipedia.org).